

ISSN 1898-2255

Tom XII, nr 1/2013

<http://www.ekonomia.i.prawo.umk.pl>

Złożono: 28.10.2012

Zmieniono: 16.01.2013

Zaakceptowano: 10.04.2013

Laszuk M., *Współpraca administracji celnej z organami administracji państwowej, samorządowej oraz samorządem gospodarczym*, „Ekonomia i Prawo”, Polszakiewicz B., Boehlke J. (red.), Tom XII, nr 1/2013, ss. 127–138 DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/EiP.2013.011>

MIROŚŁAWA LASZUK*

WSPÓŁPRACA ADMINISTRACJI CELNEJ Z ORGANAMI ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ, SAMORZĄDOWEJ ORAZ SAMORZĄDEM GOSPODARCZYM

STRESZCZENIE

Polska administracja celna realizując swoje zadania współpracuje z wieloma podmiotami – z organami administracji państwowej, samorządowej, jak i samorządem gospodarczym. Stała współpraca prowadzona jest przede wszystkim z organami i instytucjami, których zadania wiążą się z zadaniami realizowanymi przez administrację celną. Współpraca z terenowymi organami administracji państwowej oraz organami samorządu terytorialnego odbywa się w mniejszym zakresie. Ma ona charakter pomocniczy, wspierający. Innego rodzaju współpracą jest z kolei współpraca z samorządem gospodarczym. Jest ona intensywna. Efektem tej współpracy jest wprowadzenie szeregu ułatwień dla przedsiębiorców dokonujących obrotu towarowego z zagranicą.

Słowa kluczowe: administracja celna, porozumienia, administracja państwowa, administracja samorządowa, samorząd gospodarczy

Klasyfikacja JEL: K23, K34

* Mirosława Laszuk, Politechnika Białostocka, Wydział Zarządzania, Katedra Ekonomii i Nauk Społecznych, ul. Ojca Tarasiuka 2, 16-001 Kleosin, e-mail: mirala@pb.bialystok.pl.

COOPERATION OF THE CUSTOMS ADMINISTRATION WITH GOVERNMENT ADMINISTRATION AUTHORITIES, LOCAL GOVERNMENT AND ECONOMIC SELF-GOVERNMENT

SUMMARY

While carrying out its tasks, the Polish customs administration collaborates with many entities – government administration authorities, local government as well as economic self-government. Constant cooperation takes place mainly with authorities and institutions whose tasks are associated with tasks which are being realized by the customs administration. Cooperation with local and state administration bodies and the local government takes place to a lesser extent. This cooperation is of supportive character. Another type of cooperation is the cooperation with local governments. Its character is intensive. The result of this cooperation is the implementation of a number of facilities for entrepreneurs dealing with foreign commodity trading.

Keywords: customs administration, agreements, state administration, local administration, economic autonomy

JEL Classification: K23, K34

WSTĘP

Współcześnie administracja w Europie i poza nią funkcjonuje na podstawie zaawansowanej merytorycznie współpracy różnych jej struktur. Poziom tej współpracy wpływa na skuteczność działania całego systemu administracji publicznej w danym państwie, a także – szerzej – w Unii Europejskiej. Podejmowanie decyzji to tylko jeden z elementów bardzo złożonego procesu świadczenia usług publicznych, polityki regulacyjnej czy wypełniania funkcji ustrojowej. Niestety, polska administracja charakteryzuje się poważnym deficytem zdolności do współpracy. Dotyczy to wszystkich jej szczebli¹.

Administracja celna posiada szeroki zakres zadań, który wiąże się nie tylko z obrotem towarowym z zagranicą. Ostatnie lata to rozszerzanie zadań tej administracji o zadania realizowane wewnątrz kraju, przykładem tego może być przyznanie administracji celnej w całości zarządzania podatkiem akcyzo-

¹ M. Kulesza, M. Sakowicz (red. nauk.), *Współdziałanie administracji rządowej i samorządowej w Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Krajowej Szkoły Administracji Państwowej, Warszawa 2009, s. 5.

wym, czy też nadzoru w zakresie gier hazardowych. Skuteczna realizacja coraz szerszego zakresu zadań wymaga znacznych uprawnień, ale również właściwej współpracy z różnymi podmiotami pochodzącymi zarówno z administracji publicznej, jak i z środowiska gospodarczego. Administracja celna współpracuje z szeregiem służb – między innymi ze Strażą Graniczną, Policją, kontrolą skarbową, jak i z przedsiębiorcami, a ściślej określając z samorządami gospodarczymi, w których przedsiębiorcy są zrzeszeni. Właściwe wypracowanie instrumentów współpracy pomiędzy różnymi podmiotami jest jednym z czynników gwarantujących skuteczność działania.

Celem artykułu jest określenie zakresu współpracy administracji celnej z organami administracji państwowej, samorządowej oraz ze środowiskiem gospodarczym, a także próba oceny tej współpracy. Analiza dokonana została na podstawie przepisów prawnych i dokumentów stanowiących podstawę współpracy administracji celnej z omawianymi podmiotami.

1. ZAKRES ZADAŃ ADMINISTRACJI CELNEJ

Administracja celna spełnia trzy podstawowe funkcje: fiskalną, ochronną oraz kontrolną. Za najistotniejszą funkcję uznawana jest funkcja fiskalna. Świadczy o tym podporządkowanie administracji celnej ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych. Jednak w obecnym czasie zmiana warunków gospodarczych oraz pojawienie się nowych tendencji w międzynarodowym handlu spowodowały zmniejszenie roli cła, a tym samym funkcji fiskalnej administracji celnej. W rezultacie zmniejszania się funkcji fiskalnej jako szeroko rozumianego systemu celnego rośnie jego funkcja społeczna czyli ta, która jest związana z ochroną nie tylko interesów producentów i handlowców, ale i ochroną zdrowia, dóbr kultury². Istotne znaczenie ma więc obecnie funkcja ochronna i kontrolna.

W ramach powyższych funkcji realizowane są poszczególne zadania. Podstawowym zadaniem, dla którego administracja celna została powołana, jest realizacja polityki celnej w części dotyczącej przywozu i wywozu towarów. W ramach powyższego zadania realizowanych jest szereg zadań szczegółowych. Jednym z takich zadań jest nadawanie towarom przeznaczenia celnego.

Szczegółowy zakres zadań określony w przepisie art. 2 ustawy o Służbie Celnej³. Zgodnie z powyższym artykułem do zadań Służby Celnej należy między innymi:

² <http://akson.sgh.waw.pl/~wczysz/PUBLICYSTYKA/PGT02010.rtf> (12.06.2012).

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. Nr 168, poz. 1323 z późn. zm.).

- wymiar i pobór należności celnych;
- wymiar i pobór podatku VAT z tytułu importu towarów, podatku akcyzowego;
- wymiar i pobór podatku od gier oraz realizacja innych zadań wynikających z ustawy o grach hazardowych;
- wykonywanie zadań dotyczących statystyki obrotu towarowego;
- rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z obrotem towarowym.

Zadania realizowane przez administracje celne w 27 krajach członkowskich, zgodnie z Strategią rozwoju Unii Celnej zobowiązują te administracje do osiągnięcia takich celów, jak: ochrona interesów finansowych i społecznych Unii Europejskiej, wzmocnienie konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw, ułatwień w handlu, kontrolowanie i administrowanie łańcuchami dostaw w handlu międzynarodowym, podtrzymywanie, rozwój i poprawa jakości współpracy między administracjami celnymi Państw Członkowskich⁴. Do skutecznej realizacji powyższych zadań administracja celna została wyposażona w szereg uprawnień. Wynikający z treści art. 32 ustawy o Służbie Celnej katalog uprawnień przysługujących funkcjonariuszom jest rozbudowany – zawiera on między innymi prawo do dokonywania oględzin, przesłuchiwanie świadków, przeprowadzania eksperymentu. Oprócz powyższych uprawnień ustawa o Służbie Celnej przyznaje funkcjonariuszom celnym tak zwane uprawnienia szczególne, jak na przykład prawo zatrzymywania i przeszukiwania osób, zatrzymywania rzeczy oraz przeszukiwania pomieszczeń⁵.

2. WSPÓŁPRACA ADMINISTRACJI CELNEJ Z ORGANAMI ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ I SAMORZĄDOWEJ

Ustawa o Służbie Celnej nakłada na organy administracji publicznej oraz inne państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne obowiązek współdziałania i nieodpłatnego udzielania organom celnym pomocy technicznej przy wykonywaniu zadań określonych w ustawie. Organy celne, na pisemny wniosek złożony nie później niż 30 dni po poniesieniu kosztów, są zobowiązane do pokrycia poniesionych przez jednostkę samorządu terytorialnego, udokumentowanych kosztów związanych z udzieleniem pomocy technicznej.

⁴ M. Korolewska, U. Smółkowska, J. Strzelecka, *Status i kompetencje Służb Celnych w 27 krajach Unii Europejskiej*, Analizy. Biuro Analiz Sejmowych, Nr 12 (20), Warszawa 2009, s. 1.

⁵ M. Laszuk, *Zakres zadań a zakres uprawnień Służby Celnej*, „Monitor Prawa Celnego i Podatkowego”, 2011, nr 1.

Uszczegółowienie tego obowiązku zawarte jest w rozporządzeniu określającym współdziałanie organów Służby Celnej z organami administracji publicznej⁶. Zgodnie z treścią § 2 powyższego rozporządzenia organy administracji publicznej oraz inne organy państwowe i samorządowe w granicach swoich ustawowych kompetencji współdziałają z organami celnymi przez:

- niezwłoczne przekazywanie informacji:
 - o podejrzeniu lub zagrożeniu naruszenia przepisów prawa celnego oraz innych przepisów dotyczących obrotu towarowego;
 - niezbędnych dla wymiaru i poboru podatku akcyzowego, podatku od gier oraz opłat i dopłat podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów, opłaty paliwowej;
 - niezbędnych do przeprowadzania postępowań audytowych i urzędowego sprawdzenia, realizacji kontroli wykonywanej przez Służby Celną oraz zadań w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej;
- niezwłoczne przekazywanie informacji o osobach i przedsiębiorcach, w stosunku do których zostały podjęte działania przez organy celne, w tym przez udostępnianie odpisów lub wypisów z prowadzonych rejestrów i zbiorów danych, a także kopii dokumentów dotyczących takich osób, niezbędnych do wyjaśnienia sprawy;
- niezwłoczne przekazywanie informacji o podmiocie, w stosunku do którego podjęto działania kontrolne bądź planowane są takie działania, w celu koordynacji czynności kontrolnych.

Powyższe czynności podejmowane są albo z własnej inicjatywy jednostek administracji publicznej lub też na pisemny wniosek organów celnych. Zaznaczyć należy, że tylko na pisemny wniosek organów celnych przekazywane są informacje o osobach i przedsiębiorcach, w stosunku do których zostały podjęte działania przez organy celne. W przypadku zaistnienia okoliczności wymagających natychmiastowego działania funkcjonariuszy celnych forma pisemna wniosku może być pominięta.

Organy administracji publicznej oraz inne państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne zobowiązane są do udzielania pomocy technicznej organom celnym w zakresie udostępniania i utrzymania w należytym stanie pomieszczeń biurowych i składowych, środków łączności, środków transportu oraz sprzętu biurowego i informatycznego. Pomoc techniczna udzielana jest jeżeli wymagają tego szczególne potrzeby organów celnych w związku z realizacją ustawowych zadań, które nie byłyby możliwe bez udzielenia tej pomocy.

⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2009 r. w sprawie współdziałania organów Służby Celnej z organami administracji publicznej oraz innymi państwowymi i samorządowymi jednostkami organizacyjnymi (Dz.U. z 2009 r., Nr 210, poz. 1613).

Zaznaczyć należy jednak, że podjęcie czynności polegających na przekazaniu informacji lub udzielenie pomocy technicznej nie może zakłócać prawidłowego wykonywania zadań jednostek współdziałających. W takiej sytuacji jednostka współdziałająca powinna niezwłocznie zawiadomić organy celne o przyczynach niepodjęcia tych czynności⁷.

Zaznaczyć należy, że w przypadkach uzasadnionych koniecznością dostosowania zakresu i sposobu udzielania pomocy technicznej do warunków działania, specyfiki zadań oraz środków ich realizacji przez organy Służby Celnej i jednostki współdziałające, organy te mogą zawierać z jednostkami współdziałającymi porozumienia, szczegółowo określające zakres niezbędnych dostosowań. Jednak takie porozumienia zawierane są bardzo rzadko, szczególnie z jednostkami samorządu terytorialnego.

Analizując współpracę z organami administracji publicznej oraz innymi państwowymi i samorządowymi jednostkami organizacyjnymi, należy stwierdzić, że najintensywniejsza współpraca rozwija się z Policją, Strażą Graniczną, Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnym Biurem Śledczym, Inspekcją Transportu Drogowego oraz innymi wyspecjalizowanymi służbami w zakresie zapobiegania, wykrywania i zwalczania przestępczości. Zakres i zasady współpracy określają porozumienia zawarte pomiędzy ministrem właściwym do spraw finansów publicznych i dyrektorami izb celnych, a przedstawicielami odpowiednich służb. Intensywna współpraca wynika przede wszystkim z podobieństwa realizowanych zadań.

Administracja celna współpracuje również z terenowymi organami administracji rządowej, a mianowicie z wojewodą. Dyrektorów izb celnych oraz naczelników urzędów celnych – jako organy administracji celnej w terenie, należy zaliczyć do organów administracji niezespólonej, co potwierdza art. 56 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie. Zaznaczyć należy, że ustanowienie organów administracji niezespólonej może następować wyłącznie w drodze ustawy, jeżeli jest to uzasadnione ogólnopaństwowym charakterem wykonywanych zadań lub terytorialnym zasięgiem działania przekraczającym obszar jednego województwa. Organy administracji niezespólonej są terenowymi organami administracji rządowej o stosunkowo wąsko określonym zakresie działania, podporządkowanymi właściwemu ministrowi. Nie są one podporządkowane wojewodom. Jednak organy niezespólonej administracji rządowej działające w województwie są obowiązane do składania wojewodzie rocznych informacji o swojej działalności w województwie, do końca lutego każdego roku⁸.

⁷ M. Laszuk, *Administracja celna w strukturze administracji publicznej*, Białystok 2009, s. 135.

⁸ *Ibidem*, s. 52.

Na mocy postanowień rozporządzenia w sprawie obowiązków wojewody w zakresie finansowania i utrzymywania przejść granicznych⁹ kwestie związane z realizowaniem inwestycji na przejściach granicznych, finansowaniem i utrzymywaniem przejść granicznych należą do kompetencji wojewody właściwego miejscowo dla lokalizacji przejścia granicznego. Wojewoda jest więc zobowiązany do zapewnienia służbom granicznym (w tym Służbie Celnej) odpowiedniej bazy lokalowej oraz urządzeń i sprzętu technicznego niezbędnych do przeprowadzania sprawnej i skutecznej kontroli. Koszty związane z modernizacją i utrzymaniem przejść granicznych pokrywane są ze środków wyodrębnionych w budżetach właściwych miejscowo wojewodów. Wojewoda zajmuje się też planowaniem odpowiednich środków finansowych. Planowanie i wykonywanie inwestycji, przebudowy, modernizacji i remontów wojewoda uzgadnia z właściwymi miejscowo organami kontroli granicznej.

3. WSPÓŁPRACA ADMINISTRACJI CELNEJ Z SAMORZĄDEM GOSPODARCZYM

Administracja celna od dawna podejmuje inicjatywy z samorządem gospodarczym. Jednak wcześniej nie miały one charakteru sformalizowanego tak jak jest obecnie. Sformalizowany charakter mają one od momentu wejścia w życie „Strategii działania polskiej administracji celnej do roku 2002”. Był to pierwszy dokument, który odzwierciedlał zmianę filozofii funkcjonowania polskiej administracji celnej. Kładł nacisk zarówno na jej skuteczność w realizacji podstawowych zadań, jak i minimalizację ingerencji administracji celnej w proces handlu zagranicznego sprzyjającego wzrostowi gospodarstwu kraju.

Dokumentem, który obecnie daje podstawy do współpracy administracji celnej i środowisk gospodarczych jest Strategia działania Służby Celnej na lata 2010–2015. Określając misję wyraźnie zaznaczono, że administracja celna jest przyjazna dla obywateli i przedsiębiorców, a za zadanie ma wspierać oraz ułatwiać legalną działalność gospodarczą. Również w wizji zaznaczono, że jest ona otwarta na nowe wyzwania i współpracę, ułatwia prowadzenie legalnej działalności gospodarczej i zapewnia bezpieczeństwo. Podkreślono również, że Służba Celną kieruje się oczekiwaniami społeczeństwa, przedsiębiorców, budżetu i instytucji partnerskich.

⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie obowiązków wojewody w zakresie finansowania i utrzymywania przejść granicznych, przejść turystycznych, miejsc przekraczania granicy na szlakach turystycznych oraz punktów nocnego postoju na rzekach granicznych, ich wyposażenia w sprzęt, a także organów właściwych do osadzania i utrzymywania znaków granicznych na morskich wodach wewnętrznych (Dz.U. Nr 256, poz. 2145).

Jednym z celów strategicznych jest ułatwienie legalnej działalności gospodarczej i usuwanie barier biurokratycznych oraz doskonalenie współpracy z przedsiębiorcami. Działania służące realizacji celów strategicznych zostały zaplanowane w formie inicjatyw strategicznych. Takimi inicjatywami są między innymi: zintegrowane zarządzanie granicą – Integrated Border Management, budowa i wdrożenie Single Window/One-StopShop („System Pojedynczego Okienka w obrocie towarowym z zagranicą”), a także opracowanie i wdrożenie spójnego wizerunku Służby Celnej. Wskaźnikami realizacji powyższego celu są na przykład:

- udział przedsiębiorców korzystających z uproszczeń i ułatwień w stosunku do wszystkich przedsiębiorców;
- udział dokumentów obsługiwanych elektronicznie w stosunku do wszystkich dokumentów z uwzględnieniem podziału na ich rodzaje¹⁰.

Służba Celna w ramach współpracy ze środowiskiem gospodarczym podejmuje różnego rodzaju inicjatywy mające na celu ułatwienie przedsiębiorcom działań związanych z obrotem towarowym z zagranicą. Podejmowane inicjatywy są szczegółowo konsultowane z samorządami gospodarczymi. Przykładem takiej inicjatywy może być inicjatywa Electronic Customs (e-Customs), która dotyczy stworzenia bezpapierowego środowiska dla cła i handlu oraz zapewnienia bezpieczeństwa handlu międzynarodowego. Celem tej inicjatywy jest stworzenie jak najlepszych warunków dla funkcjonowania przedsiębiorstw w ramach unii celnej. Pochodną inicjatywy „Electronic Customs” jest program „Elektroniczne-Cło (e-Cło)”. Zakres tego programu obejmuje zadania związane z wdrożeniem zintegrowanego środowiska elektronicznego administracji celnej, które umożliwi podniesienie jakości i poziomu dojrzałości świadczonych usług publicznych drogą elektroniczną oraz udostępnianie nowych e-usług publicznych. Realizacja inicjatywy „e-Cło” pozwoli na poprawę warunków funkcjonowania przedsiębiorców uczestniczących w obrocie towarowym, a przede wszystkim pozwoli na:

- skrócenie czasu potrzebnego przedsiębiorcy na załatwienie formalności;
- załatwienie formalności celnych w dowolnym miejscu w Unii Europejskiej;
- krótszy czas trwania całej transakcji, wpływający na poprawę płynności finansowej przedsiębiorców;
- rzadsze i krótsze kontrole przedsiębiorców wiarygodnych¹¹.

Skutkiem wszystkich tych zmian i udogodnień jest zwiększenie konkurencyjności gospodarki, polepszenie warunków prowadzenia działalności go-

¹⁰ http://www.mf.gov.pl/_files/_bip/bip_szef_sluzby_celnej/24.03/zalacznik_nr_1-18_05.pdf (22.07.2012).

¹¹ S. Naruszewicz, M. Masłowska, *Infomatyzacja procedur celnych*, Warszawa 2010, s. 214–215.

spodarczej w zakresie handlu międzynarodowego oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez administrację celną – zmniejszenie barier komunikacyjnych¹².

Na polepszenie współpracy wpływają również inne ułatwienia dla przedsiębiorców wprowadzone przez administrację celną. Istotnym było wprowadzenie od 1 stycznia 2008 roku instytucji upoważnionego przedsiębiorcy (AEO). Zgodnie z treścią art. 5a Wspólnotowego Kodeksu Celnego upoważniony przedsiębiorca korzysta z ułatwień odnoszących się do kontroli celnej dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony lub z uproszczeń przewidzianych w ramach przepisów celnych. Do najważniejszych korzyści po stronie przedsiębiorcy zaliczyć można między innymi: uznanie świadectwa we wszystkich państwach członkowskich, mniejsza liczba kontroli towarów i dokumentów, priorytetowe traktowanie w przypadku wytypowania do kontroli, czy też łatwiejszy dostęp do uproszczeń celnych.

Przykładem współpracy pomiędzy administracją celną, a samorządem gospodarczym mogą być organizowane cyklicznie konferencje dla przedsiębiorców „Służba Celna dla biznesu”. Organizatorami konferencji są administracja celna i środowiska gospodarcze reprezentowane przez Krajową Izbę Gospodarczą. Spotkania takie stwarzają przedsiębiorcom możliwość uzyskania pomocy ekspertów w trudnych sprawach. Istotnym elementem współpracy są również szkolenia i spotkania przedstawicieli (ekspertów) administracji celnej z zrzeszeniami przedsiębiorców (z Biznes Center Club, Polską Izbą Cła, Logistyki i Spedycji lub też Krajową Izbą Gospodarczą).

Zaznaczyć należy, że administracja celna podejmuje liczne działania zmierzające do ciągłego podnoszenia jakości i usprawnienia pracy na rzecz podmiotów korzystających z szerokiego spektrum ułatwień. Działania tego rodzaju służą ułatwieniu legalnej działalności gospodarczej i usuwaniu barier biurokratycznych oraz doskonaleniu współpracy z przedsiębiorcami (samorządami gospodarczymi), co jest jednym z priorytetów Strategii działania polskiej Służby Celnej 2010-2015.

Istotnym przejawem współpracy środowiska gospodarczego ze Służbą Celną jest Rada Konsultacyjna Służby Celnej. Jest to organ opiniotwórczo-doradczy ministra właściwego do spraw finansów publicznych, który nie jest częścią administracji celnej. W skład Rady wchodzi przede wszystkim przedstawiciele środowisk gospodarczych – samorządów gospodarczych. Do zakresu działania Rady należy udzielanie ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych konsultacji w sprawach regulowanych prawodawstwem celnym, a w szczególności wyrażanie opinii w sprawach przedstawianych Radzie przez

¹² www.wmsse.com.pl/download/AEO%20upr%20e-clo.ppt (20.07.2012).

ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz przedstawianie ministrowi propozycji zmian, mających na celu usprawnienie procesów obsługi obrotu towarowego z zagranicą. Szczególną rolę Rady należy zauważyć w momencie istotnych zmian w regulacjach prawnych w obszarach którymi zajmuje się administracja celna. Współpraca środowiska przedsiębiorców i administracji celnej był widoczna przy takich kwestiach, jak zmiana ustawy o Służbie Celnej, komputeryzacja polskiej administracji celnej, uproszczenia i ułatwienia w procedurach celnych.

Rada jest więc skutecznym forum rozwiązywania problemów wspólnych dla administracji celnej i środowiska biznesowego. Stanowi ona znaczący postęp w zakresie współpracy między administracją celną a środowiskiem biznesowym. Funkcjonowanie takiego forum spowodowało, że wiele ważnych problemów znalazło odzwierciedlenie w działalności polskiej administracji celnej. Dzięki inicjatywie środowiska biznesowego, która została przekazana za pośrednictwem Rady, pojawiły się nowe rozwiązania, jak na przykład ułatwienia w przedstawicielstwie w sprawach celnych¹³. Reasumując należy stwierdzić, że współpraca środowiska gospodarczego z administracją celną układa się dobrze. Część zgłaszanych w ciągu ostatnich lat propozycji środowisk biznesowych w Polsce została uwzględniona. Przykładem może być rozszerzenie bazy podmiotów uprawnionych do stosowania uproszczonych zgłoszeń na agencje celne. Biorąc pod uwagę powyższe należy zaznaczyć, że to nie porozumienia, które są podpisywane pomiędzy podmiotami, ale uznanie wzajemnych potrzeb przesądza o podjęciu skutecznej współpracy. Zarówno administracja celna jak i przedsiębiorcy chcąc dobrze funkcjonować w środowisku unijnym oraz międzynarodowym powinni ściśle ze sobą współdziałać. Skutkiem tego będzie funkcjonowanie lepszych warunków do rozwoju przedsiębiorstw, regionów jak i całego kraju.

ZAKOŃCZENIE

Skuteczna realizacja zadań przypisanych administracji celnej nie byłaby możliwa bez współpracy z różnego rodzaju organami oraz instytucjami. Dotyczy to również współpracy z organami administracji państwowej, samorządowej, jak i samorządem gospodarczym. Biorąc pod uwagę charakter działań administracja celna prowadzi stałą współpracę między innymi ze Strażą Graniczną, Policją, ABW, CBS, czy też Inspekcją Transportu Drogowego lub

¹³ W. Czyżowicz, M. Woźniczko, *Cło i celnicy w historii. Struktury i mechanizmy działania*, Warszawa 2012, s. 201.

Inspekcją Weterynaryjną. Współpraca z terenowymi organami administracji państwowej oraz organami samorządu terytorialnego ma mniejszy zakres. W związku z tym, ma ona charakter pomocniczy i wspierający. Wynika to z funkcji realizowanych przez administrację celną. Współpraca z wojewodą wynika przede wszystkim z obowiązku wojewody utrzymywania przejść granicznych. Z kolei współpraca z organami samorządu terytorialnego jest sporadyczna i ma charakter pomocowy w zakresie przekazywania informacji oraz udzielania pomocy technicznej. W tym przypadku należałoby się zastanowić nad wypracowaniem procedur określających zasady wymiany informacji oraz udzielania pomocy technicznej.

Intensywniejszy charakter ma współpraca z samorządem gospodarczym. Wynika to z faktu, że środowisku gospodarczemu zależy na współpracy z administracją celną i wypracowywaniu wspólnych rozwiązań dotyczących obrotu towarowego z zagranicą. Administracja celna też jest zaangażowana we współpracę z przedsiębiorcami, o czym może świadczyć jej misja i wizja określona w Strategii działania Służby Celnej na lata 2010–2015. Współpraca przynosi obu stronom korzyści, o czym może świadczyć wprowadzenie programu e-Cło, który pozwala na lepszą koordynację procesu handlu międzynarodowego, znaczne uproszczenia i ułatwienia dla przedsiębiorców i administracji celnej. O lepszej współpracy świadczyć może również możliwość wpływania środowiska przedsiębiorców na regulacje prawne dotyczące obrotu towarowego z zagranicą oraz innego rodzaju inicjatywy podejmowane zarówno przez władze unijne i krajowe.

Konstatując należy stwierdzić, że współpraca administracji celnej z samorządem gospodarczym rozwija się w dobrym kierunku. Obie strony podejmują działania, które przynoszą im znaczne korzyści – usprawnienie pracy administracji celnej, a w przypadku przedsiębiorców prostsze, mniej biurokratyczne warunki dokonywania obrotu towarowego z zagranicą. W tym miejscu należy przytoczyć opinię W. Czyżowicza, zgodnie z którą znaczący postęp na drodze współpracy, tych często wrogo do siebie nastawionych środowisk administracji celnej i biznesu, nabrał realnych kształtów. Samorząd gospodarczy jest i powinien być partnerem dla administracji celnej i innych władz publicznych, dobrym partnerem w realizacji rozwoju społeczno – gospodarczego tak całego kraju, jak i jego poszczególnych regionów i środowisk lokalnych. Musi to jednak przybierać charakter nie ceremonii podpisywania porozumień, ale praktycznego, codziennego współdziałania na rzecz rozwiązywania problemów środowisk gospodarczych, a tym samym społeczności lokalnych¹⁴.

¹⁴ W. Czyżowicz, M. Woźniczko, *op. cit.*, Warszawa 2012, s. 202.

BIBLIOGRAFIA

- Czyżowicz W., Woźniczko M., *Cło i celnicy w historii. Struktury i mechanizmy działania*, Warszawa 2012.
<http://akson.sgh.waw.pl>.
<http://e-prawnik.pl>.
<http://www.mf.gov.pl>.
- Korolewska M., Szołkowska U., Strzelecka J., *Status i kompetencje Służb Celnych w 27 krajach Unii Europejskiej*, Analizy. Biuro Analiz Sejmowych, nr 12 (20), Warszawa 2009.
- Kulesza M., Sakowicz M. (red. nauk.), *Współdziałanie administracji rządowej i samorządowej w Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Krajowej Szkoły Administracji Państwowej, Warszawa 2009.
- Laszuk M., *Administracja celna w strukturze administracji publicznej*, Białystok 2009.
- Laszuk M., *Zakres zadań a zakres uprawnień Służby Celnej*, „Monitor Prawa Celnego i Podatkowego”, 2011, nr 1.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie obowiązków wojewody w zakresie finansowania i utrzymywania przejść granicznych, przejść turystycznych, miejsc przekraczania granicy na szlakach turystycznych oraz punktów nocnego postoju na rzekach granicznych, ich wyposażenia w sprzęt, a także organów właściwych do osadzania i utrzymywania znaków granicznych na morskich wodach wewnętrznych (Dz.U. Nr 256, poz. 2145).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2009 r. w sprawie współdziałania organów Służby Celnej z organami administracji publicznej oraz innymi państwowymi i samorządowymi jednostkami organizacyjnymi (Dz.U. z 2009 r., Nr 210, poz. 1613).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. Nr 168, poz. 1323 z późn. zm.).